

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELEDE
TÜRKİYE
MODELİ
VİZYON BELGESİ

MAYIS 2022

— AK Parti Çevre, Şehir ve Kültür Başkanlığı —

Dünyada çevreye dair ilk düzenleme olarak da kabul edilen **nizamname**, 1539 yılında Kanuni Sultan Süleyman tarafından hazırlanmıştır. **482 yıl** önce temelleri atılan ve dünyaya örnek olan **çevreyi koruma kültürümüzü** sürdürmeye devam ediyoruz.

Yeryüzünde insanın istifadesine sunulmuş her şey bizlere verilmiş bir emanettir. Emaneti bir sonraki sahibine teslim edinceye kadar onu en iyi şekilde korumak zorundayız. Sadece bugünü değil yarınları, sadece kendimizi değil çocuklarımızı, sonraki nesilleri de düşünmeliyiz. Dünyamızı bencilce tüketmeye devam edersek, belki de bizlere nefes alabilecek bir atmosfer, içecek bir damla su, ekecek bir karış toprak dahi kalmayacak.

Son dönemde yaşadığımız doğal afetler, iklim değişikliğinin tabiat üzerindeki olumsuz etkilerini açıkça ortaya koyuyor. İklim değişikliği, insan hayatı, iktisadi büyüme ve sürdürülebilir kalkınma için ciddi bir tehdit kaynağıdır. Coğrafi konumu veya gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun dünyadaki tüm ülkelerin bir şekilde bu sorunlarla yüzleştiğini görüyoruz. Küresel sorunların çözümünde gerek bölgesel, gerek uluslararası düzeyde adaletin ve işbirliğinin tesis edilmesi, hakkaniyetli bir yaklaşım ortaya konulması gerektiğini ifade ediyoruz.

Dünya iklim değişikliğine bağlı büyük göçlerin arifesindeyken, bizim şu veya bu mülahazayla böyle bir sürecin dışında kalmamız düşünülemez. Her konuda olduğu gibi iklim değişikliği hususunda da bizim safımız yine mazlumların, mağdurların yanı olacaktır. Nasıl sömürgeciliğe, terörizme, her türlü ayrımcılığa karşı tüm gücümüzle mücadele ediyorsak, iklim değişikliğinin yol açacağı sonuçlar konusunda da adaletsizliğin, haksızlığın karşısında dimdik duracağız. İşte bunun için her fırsatta dile getirdiğimiz “Dünya Beşten Büyüktür” tespitini iklim değişikliği hususunda da tekrarlıyorum. Tabiata, havamıza, suyumuzda, toprağımıza, yeryüzüne kim en çok zararı verdiyse, doğal kaynakları kim vahşice sömürdüyse, iklim değişikliğiyle mücadeleye en büyük katkıyı da onlar yapmalıdır.

Türkiye olarak ülkemiz genelinde atık yönetimi, iklim dostu teknoloji ve enerji kaynaklarının kullanımı, hava, su ve toprak kalitesinin iyileştirilmesi yönünde önemli gelişmeler kaydettik. Yerel düzeyde iklim değişikliğiyle mücadele etmek adına her bir coğrafi bölgemiz için ayrı eylem planları hazırladık. Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı'na uyum için gereken eylem planını hazırlayarak geçtiğimiz aylarda devreye aldık. Eşim Emine Erdoğan'ın öncülüğünde yürütülen Sıfır Atık Projesiyle geri kazanım oranımızı 3 yılda 9 puan artırdık. Orman varlığımızı 20,8 milyon hektardan yaklaşık 23 milyon hektara yükselterek yutak alanlarımızı çoğalttık. Yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik üretiminde kurulu gücümüz içindeki payını yüzde 53'e çıkardık. Sanayimizi temiz üretim faaliyetlerine uygun şekilde yapılandırarak adımları zaten uzunca bir süredir teşvik ediyoruz. Bu çalışmalarını gereken finansman desteğini alarak daha ileriye taşıma konusunda kararlıyız.

Türkiye, 2053 vizyonumuzun ilk ve en kritik hedeflerinden biri olduğuna inandığımız Yeşil Kalkınma Devriminin tabii bir sonucu olan iklim değişikliği konusunda yeni ve tarihi bir adım atıyor. Girdiğimiz bu yeni yol, Türkiye'nin Cumhuriyet dönemindeki kalkınma hamlelerinde yaptığı en keskin tercihlerden birini ifade ediyor. Orta ve uzun vadeli tüm kalkınma programlarımızı, planlarımızı, uygulamalarımızı Yeşil Kalkınma Devriminin gerektirdiği yapısal dönüşümün rehberliğinde hazırlayacak ve yürüteceğiz. Bu tercih bizim için bir lüks, bir kayıp, bir taviz değil tam tersine bugünden geleceğe hazırlanmanın yol haritası olacaktır.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı

Çiğdem KARAASLAN

AK Parti Genel Başkan Yardımcısı
Çevre, Şehir ve Kültür Başkanı
Samsun Milletvekili

“Üzerinde yaşadığımız dünyaya,
nimetlerinden istifade ettiğimiz
çevreye ve nesillerimize karşı
sorumluluğumuz var...”

İnanıyoruz ki; insanlık
herkes için adil, kapsayıcı ve
sürdürülebilir çözümler ürettiği
takdirde iklim değişikliğinin
yıkıcı sonuçlarını tersine
çevirme gücüne sahiptir.”

KÜRESEL GÜNDEM OLARAK İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ve TÜRKİYE YAKLAŞIMI

Dünyada Sanayi Devrimi sonrası fosil yakıt kökenli enerji üretiminde, endüstriyel faaliyetlerde, nüfus ve şehirleşmede yaşanan artış; emisyonların hızla artmasına sebebiyet vermiş ve küresel ısınmaya bağlı iklim değişikliği sorununun ortaya çıkmasına neden olmuştur. Dünya bu soruna 1970'li yıllardan itibaren tanıklık etmeye başlasa da küresel bir gündem olarak odak noktası haline gelmesi 1990'lı yıllardan sonra gerçekleşmiştir. İklimde binlerce yıldır meydana gelen değişimin, içinde bulunduğumuz dönemde bu kadar dikkat çekici olmasının en önemli nedeni; etkilerinin her zamankinden daha fazla hissedilir olmasıdır. Mevsimsel yağış azlığı, şiddetli kuraklık, aşırı iklim olayları sayısındaki artış, tarımsal üretimin ve kalitenin azalması, temiz suya ve sağlıklı gıdaya erişimdeki zorluklar gibi sorunların hepsi, iklim değişikliğinin sonuçları arasında olup insanı ve tabiattaki yaşamı doğrudan etkilemektedir.

Son yıllarda sayısı ve şiddeti her geçen gün artan aşırı iklim olayları; küresel sıcaklıklarda yaşanan 1°C'lik artışın sonuçlarıdır.

İklim değişikliği, dünyanın tamamını etkisi altına almış olsa da etkilenme her coğrafyada ve toplumda aynı düzeyde gerçekleşmediğinden sosyal eşitsizlikler de her geçen gün artarak yeni sorunlara sebebiyet vermektedir. Bu değişime karşı savunmasız, az gelişmiş toplumlarda yaşam koşulları giderek ağırlaşmakta; bu durum onları buldukları bölgelerden göçe zorlayarak iklim mülteciliği sorununun oluşmasına neden olmaktadır. Bu açıdan bakıldığında bir güvenlik meselesine de dönüşen iklim değişikliği, küresel ortak çabaları ve iş birliğini zorunlu hale getirmektedir.

İklim değişikliğinin artan etkileri ile mücadele etmek için dünya, iki önemli strateji üzerine yoğunlaşmıştır: Emisyonların azaltılması ve değişen koşullara uyum sağlanması. Bu stratejilerin, 1992 yılında müzakerelere açılan Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nde tüm ülkelerin sorumluluğunda olduğunun deklare edilmesiyle birlikte sistematik bir mücadele süreci başlamıştır. BMİDÇS kapsamında günümüzde geçerliliğini koruyan Paris İklim Anlaşması kapsamında ülkeler; azaltım hedeflerini bildirmiş, politikalarını ve stratejilerini dünya ile paylaşmıştır.

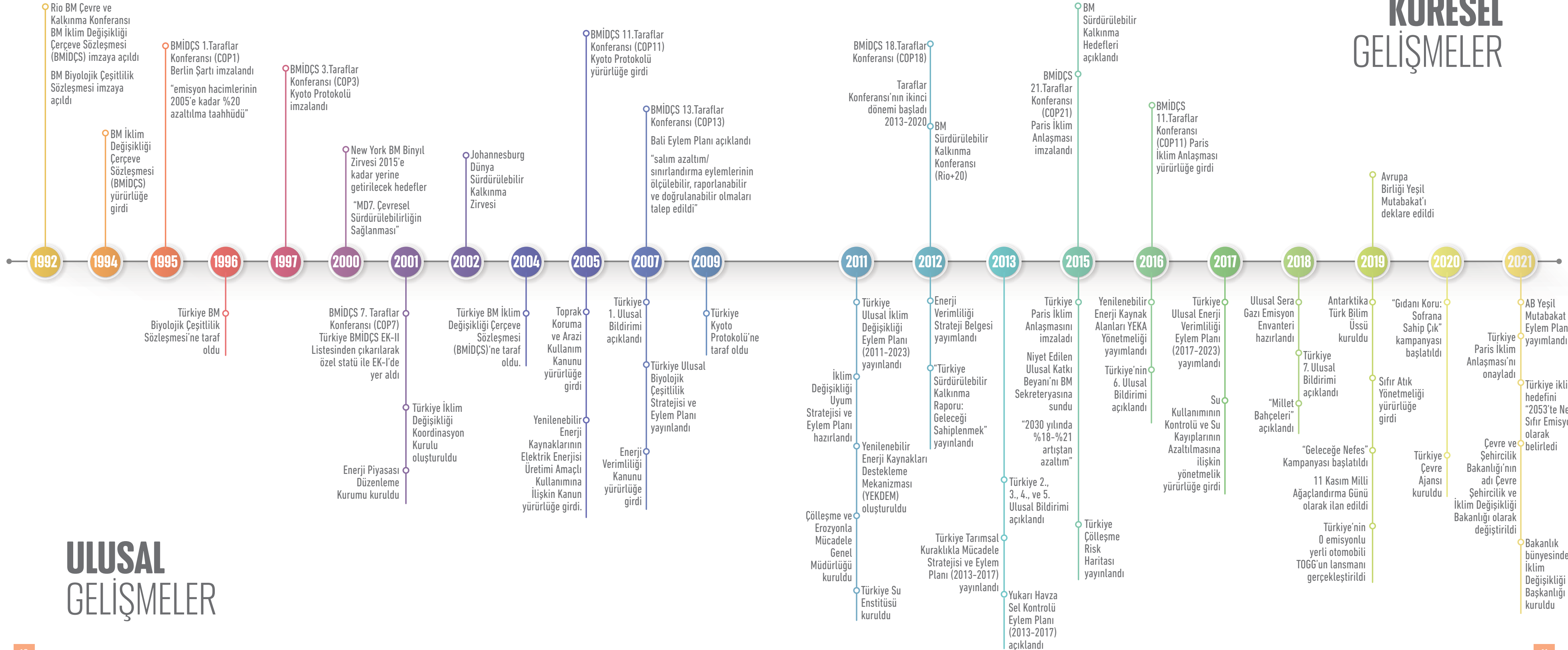
İklim değişikliğinden her ülke sorumludur ancak bu sorumluluk tarihi ve mali yükümlülüklere göre farklılaşır.

Bu yüzyılın sonunda küresel ısınmayı Sanayi Devrimi öncesi döneme referansla 2 °C'nin altında tutmak ve 1,5 °C ile sınırlamak amacıyla verilen taahhütlerin; bu hedeften uzak olduğunun anlaşılması üzerine ülkeler, net sıfır emisyon hedefine yönelmeye başlamıştır. Şehirler ve hatta şirketler ölçeğinde de devam eden karbon nötr yaklaşımı, 21. yüzyılın rekabetçilik anlayışını tanımlar niteliktedir. Fosil kökenli yakıtlardan uzaklaşılması, yenilenebilir enerji kaynak kullanımının, çevre dostu üretimin ve teknolojilerin yaygınlaşması, sürdürülebilir atık yönetiminin sağlanması, karbon yutaklarının korunması ve geliştirilmesi gibi azaltım stratejilerinin yanı sıra; doğal kaynak rezervlerinin, yaşam alanlarının, biyolojik çeşitliliğinin korunması ve şehirlerin kırılganlıklarının azaltılması yönündeki çalışmalarla iklim uyum eylemini güçlendirme çabaları bu hedefe ulaşmanın araçlarıdır.

İklim değişikliği ile mücadele, sadece bu yüzyılın değil, yeterli tedbirler alınmaması halinde önümüzdeki yüzyılların meselesi olmaya devam edecektir. Gelecek nesillere daha sağlıklı ve temiz bir dünyanın miras bırakılması, şüphesiz ki bugünden alınan kararların gücüne ve atılan adımların niteliğine bağlıdır. Türkiye, AK Parti iktidarları dönemindeki son 20 yılda; enerjisini temiz ve yenilenebilir kaynaklardan üreten, orman varlığını sadece korumakla kalmayıp her geçen yıl artıran, su başta olmak üzere doğal kaynaklarını bilinçli ve verimli kullanan, atıklarını çöp olarak değil değer olarak gören, ulaşım altyapısını güçlendiren ve yerli teknolojiyi kullanarak çevre dostu ulaşım araçları üreten bir ülke konumuna ulaşmayı başarmıştır. Bugün olduğu gibi önümüzdeki dönemde de ortaya koyduğu siyasi irade ve güçlü vizyon sayesinde iklim değişikliği ile mücadelede ön saflarda yer alarak küresel çabalara güç katmaya devam edecektir.

Bu çalışma, Türkiye'nin iklim değişikliği konusuna ilkesel yaklaşımının ve bu kapsamda geliştirdiği politikaların harmanlandığı bir model olarak; tecrübe birikimini ve geleceğe dair vizyonunu dünyayla paylaştığı bir belge niteliğindedir.

KÜRESEL GELİŞMELER

ULUSAL GELİŞMELER

ÇÖPLÜK FACIASI

Ümraniye çöplüğü bomba gibi patladı; evler, insanlar çöp dağının altında kaldı. Facia, sorumsuzluğun son örneği... Yıllar süren uyarıları kimse dikkate almadı.

İSTANBUL ARTIK NEFES ALDIRMIYOR

Ankara kirli havadan kurtuldu ama daha önce bu kentten daha temiz olan İstanbul, dünyanın en kirli kentlerinden biri oldu.

ÖLÜYORSUNUZ HABERİNİZ YOK

İngiliz Hava Kirliliği Araştırma Merkezi uzmanı John Bower, İstanbul'da bazı bölgelerde havadaki kükürtdioksit oranının 1500'leri aştığını duyduğu zaman şoke oldu. İngiliz uzman: "Bir ölçüm hatası yapılmış olmasın. Doğruysa facia yaşıyorsunuz. Siz ölüyorsunuz, farkında değilsiniz" dedi.

KALDIRIN ŞU PİSLİĞİ

İstanbul, Ankara ve İzmir'de çöp dağları yükseldikçe yükseliyor. Sorumsuz sendika, beceriksiz belediyeler, vurdumduymaz hükümet, el birliğiyle halkın sağlığını tehlikeye atıyor.

İSTANBUL'DA KİTLESEL ÖLÜM TEHLİKESİ

HAVA KİRLİLİĞİ HER YIL ARTIYOR

İŞTE ESKİ TÜRKİYE

Benzin ve tüpgazdan sonra şimdi de ekmek kuyruğu başladı.

İSTANBUL'UN HER YERİNDE ÇÖP DAĞLARI

Belediyenin verdiği zammı beğenmeyen işçilerin başlattığı direniş nedeniyle her köşe başında bir çöp yığını oluştu. Üzeri sineklerle kaplı çöplerin yaydığı koku yüzünden sokaklar yürünmez hale geldi. Doktorlar: "Çöpler bir süre daha sokaklarda kalırsa salgın hastalık baş gösterebilir" dediler.

DENİZ, BELEDİYE ÇÖPLÜĞÜ MÜ?

Karadeniz'i çöplük olarak kullanan belediyeler, çevre kirliliğinin vebalini nasıl ödeyecek?

KOKTUK... KOKUYORUZ

Bir yandan tıslayan musluklar... Bir yandan geceleri zehir eden sivrisinek orduları... Pisiğin kol gezdiği sokaklar...

AYIP! İSTANBUL'UN HALİNE BAK

Turizm mevsimi açılırken çöp dağları günlerce yığılı kaldı.

HAVA KİRLİLİĞİ KABUSU

İSTANBUL'DA YAŞAMAK ÖMRÜ 4 YIL KISALTIYOR

BAŞKENTTEKİ HAVA KİRLİLİĞİ DÜN DAHA DA ARTTI.

ANKARA SOLUK ALAMIYOR

3 milyon kişiyi huzursuz eden hava kirliliği yüzünden hasta ve yaşlıları aileleri, Ankara dışına gönderiyor.

METEOROLOJİ UYARIYOR: KUTUP SOĞUKLARI GELDİ

En az bir hafta dondurucu günler yaşayacağız.

ÖLDÜREN HAVA ALARMI

Hava kirliliği tehlike sınırı olan 700 mcg/m³'ün üzerine çıktı. Yaşlı, çocuk ve hastaların açık havada dolaşmalarını istendi.

MİKROP TEPELERİ DAĞLARA DÖNÜŞTÜ

Sağlık Müdürlüğü ekipleri, özellikle kentin turistik ve merkezi bölgelerinde aralıksız ilaçlama yapıyor. Grevin uzaması halinde çöplerin ihale yoluyla toplanılacağı kaydedildi.

ÇÖP - ÇAMUR - ÇUKUR

TÜRKİYE'NİN EZELDEN ÇEVREĞİ SİYASİ PARTİSİ: AK PARTİ

Tarihin farklı dönemlerinde çok sayıda medeniyeti ağırladığımız coğrafyamızda, atalarımızın bizlere emanet bıraktığı kadim kültürün mirasçıları olarak insanlığa eşsiz değerler ve bakış açıları bırakmış bir milletiz. Mirasçısı olduğumuz medeniyet; özgün kimliğiyle ve bir bütünlük içinde inşa ettiği şehirleriyle, tüm yaratılmışları korumayı esas alan bir çevre anlayışına sahiptir. Bugün de Türkiye olarak, inancımızla bir bütünlük oluşturan bu medeniyet birikiminin üzerine temellenen bakış açısıyla politikalarımızı belirliyoruz.

Ülkemizde 20 yıldır hâkim olan anlayış ile pek çok konuda olduğu gibi çevre ve şehircilik alanlarında da önemli işlerin altına imza atılmıştır. AK Parti öncesi dönemde ülkemizin en önemli gündem başlıklarından birini çevre sorunları oluşturmaktaydı. Bugün salgın hastalığın risklerinden korunmak için kullanmak durumunda olduğumuz maske, o yıllarda şehirlerin kirli havasından korunmak amacıyla kullanılmakta, denizlerimize ve sulak alanlarımıza atık sular arıtılmadan deşarj edilmekte, yerleşim yerlerinin yakın çevresine bırakılan çöpler bu alanlarda patlamalara, yangınlara ve hatta can kayıplarına sebebiyet vermekteydi. Enerjinin büyük bir kısmı yenilenebilir olmayan kaynaklardan üretildiği gibi; arz edilen enerji, talebi karşılayamadığından günlük hayatı aksatacak biçimde elektrik kesintileri yaşanmaktaydı. Benzer şekilde içme ve kullanma suyuna erişim de, neredeyse tüm şehirlerimizde günlük hayatta karşılaşılan sorunlar arasındaydı. Türkiye o yıllarda niteliksiz altyapı, yetersiz belediye hizmetleri, kirlilik ve bunlardan kaynaklanan toplumsal sorunlarla karşı karşıya kalan bir ülke konumundaydı.

Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Sn. Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde AK Parti'nin iktidara gelmesiyle birlikte temel altyapı sorunlarının büyük ölçüde çözüldüğü, artan yaşam kalitesine bağlı olarak şehirlerimizin değişen ve daha da çeşitlenen beklentilerinin karşılandığı yeni bir dönem başlamıştır. 20 yıllık hizmet serüveni boyunca "sözde değil öзде çevreciliğin" en güzel örnekleri sergilenmiştir. İktidarlarımız döneminde, medeniyetimizin özeti olarak gördüğümüz şehirlerimize dair pek çok hedef gerçekleştirilmiştir. Yaşanabilir şehirler idealinin hayata geçirilmesinin ardından bugün "Sürdürülebilir Şehirler" gibi, insanı ve tüm yaratılmışları merkezine alan, tarihi ve doğal değerlerimizi koruyarak yaşatan, verimlilik kavramını önceleyen, çevresiyle ve çevreyle dost, iklim değişikliğine karşı dirençli, kimlikli, havası, suyu, toprağı daha temiz şehirler hedefiyle yol almaya devam ediyoruz.

Sahip olduğumuz çevre hassasiyetinin izleri AK Parti Genel Merkez çalışmalarımızda da görülmektedir. Seçim kampanyaları dijital ortama taşınmış, "Her Üye Bir Fidan" etkinliği gerçekleştirilmiştir. Çevre, Şehir ve Kültür Başkanlığımız bünyesinde iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı şehirlerimizin kırılganlıklarını tespit etmek, çevre ve iklim duyarlı mekânsal gelişim için politika araçları geliştirmek amacıyla Çevre Dostu Şehirler ve Sürdürülebilir Şehirler çalışmaları düzenlenmiştir. Bir amacı da çevresel risklerin ve potansiyellerin gözlemlenmesi olan Şehir2023 çalışması 30 büyükşehirimizde tamamlanmıştır. "İçimize Düşen Cemre" sloganıyla ülkemizin dört bir yanından bin genç öncülüğünde başlatılan Çevre Gönüllüleri Hareketi ile çevre farkındalığının artırılması hedeflenmiştir. Sıfır Atık yönetim sistemiyle atıklarını azaltan ve değerlendiren, karbon ayak izini nötrleyerek iklim dostu bir kuruluş olan Genel Merkez yerleşkemiz 81 il başkanlığımız için model olmuştur ve tüm il başkanlıklarımız Sıfır Atık sistemine geçmiştir.

İnancımızdan, medeniyetimizden ve kültürümüzden feyz alan bir anlayışla AK Parti, çevreyi korumak ve yaşatmak adına bugüne kadar olduğu gibi gelecekte de önemli çalışmalara imza atacaktır.

İKİLM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELEDE BÜYÜK ADIMLAR

“Çevreyi korumak bir seçenek değil, zarurettir. İnaniyorum ki vicdanlarına hassas ayar yapmayı başardığımız insanların sayısı arttıkça, kirliliğe karşı sıfır tolerans gelişecektir.”

- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bünyesinde yürütülen Sıfır Atık Projesi ile atıkların:
- ✓ Azaltılması ve önlenmesi,
 - ✓ Ayrıştırılması,
 - ✓ Ekonomik faydaya dönüştürülmesi,
 - ✓ Ekolojik zararların önlenmesi amaçlanmıştır.

2019 yılında plastik poşetlerin ücretli hale getirilmesine ilişkin düzenleme ile **tek kullanımlık plastik poşet kullanımı %80** oranında azalmış olup **290 bin ton** plastik atığın oluşumu önlenmiştir.

Hedefimiz 2023 yılına kadar Türkiye’de **Sıfır Atık Projesinin** tüm ülke genelinde yaygınlaşmasını sağlamaktır.

2017-2020 ARASINDA

397 MİLYON TON hammadde tasarrufu

315 MİLYON kWh enerji tasarrufu

345 MİLYON m³ su tasarrufu

54 MİLYON varil petrol tasarrufu

17 MİLYON TON değerlendirilebilir atık toplandı

2 MİLYAR TON sera gazı salımı önlendi

209 MİLYON ağaç kurtarıldı

17 MİLYAR LİRA ekonomik kazanç elde edildi

SIFIR ATIK PROJESİ'NDE 2023 HEDEFİ

Ger kazanım oranı %35

150 bin kişiye doğrudan istihdam

Yıllık 30 milyar lira ekonomik kazanç

400 bin binada sıfır atık yönetim sistemi

Bizim kültürümüzde
israfa yer yoktur.
Eskimiş şeyler atılmaz,
mutlaka değerlendirilir.
Bir sokaktan geçerken
veya bir evin bahçesine
bakarken bu kültürün
izlerini görebilirsiniz.

SIFIR ATIK

Mavi

Denizlere karışan çöpün %80'inin karasal kaynaklı olduğunu biliyoruz. Bu nedenle Sıfır Atık ve Sıfır Atık Mavi'yi bir bütün olarak görüyoruz.

Sıfır Atık Mavi, Türkiye denizleri için çok büyük bir adım olmasının yanı sıra **dünyada da öncü** olma özelliği taşımaktadır.

Temiz denizlerin göstergesi mavi bayraklı plajlarımızın sayısı ülkemizde her geçen yıl artıyor.

Türkiye'de **2002**'de **140**, **2018**'de ise **459** adet olan mavi bayraklı plaj sayısı **2022**'de **531**'e ulaştı ve ülkemiz dünya sıralamasındaki **üçüncülüğünü** korudu.

Denizlerin, kıyıların, plajların ve su ekosistemlerinin korunmasını ulusal bir öncelik haline getirerek, gelecek nesillere daha **sağlıklı ve temiz bir Türkiye** bırakmayı hedefliyoruz.

GELECEĞE NEFES

“Bugün fidan, yarın nefes”
diyerek, 11 Kasım 2019’da
81 ilde 13,7 milyon fidanı
toprakla buluşturduk.

11 Kasım’ı **Milli Ağaçlandırma Günü** ilan ederek **2020** yılında da milyonlarca fidanımızın toprakla buluşmasına vesile olduk. 2002 yılında 20,8 milyon hektar olan orman varlığımız **2021 yılında 22,9 milyon hektara ulaşmıştır**. Bugün ülkemiz yüzölçümünün **%29,2**’sini orman alanları oluşturmaktadır.

Türkiye en çok
ağaçlandırma yapan
ülkeler sıralamasında,
Avrupa’da 1.
dünyada 4. sıradadır.

Ülkemizde iklim değişikliğine uyum kapsamında gerçekleştirilen erozyon önleme faaliyetleri ile her yıl Kıbrıs Adası büyüklüğünde bir toprağın kaybedilmesi önlenmektedir.

Hedefimiz 2023 yılı sonuna kadar toplamda **7 milyar adet fidanın toprakla buluşmasını sağlamaktır**.

“Orman yurdun öz evladı
ormansız yok dünya tadı.”

Aşık Veysel

MİLLET BAHÇELERİ

“Millet bahçelerimizle ağaç dikimlerimizle Türkiye’yi, özellikle de şehirlerimizi yemyeşil hâle getirene kadar usanmadan çalışmayı sürdüreceğiz.”

Şehirlerimizin merkezi noktalarında herkes için erişilebilir; ekolojik, sürdürülebilir, rekreatif değeri yüksek açık ve yeşil alanların varlığını artırmak amacıyla başlatılan Millet Bahçeleri Projesi ile toplamda 127 adet Millet Bahçesi tamamlanarak hizmete sunulmuştur.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 81 ilde 68 milyon metrekare büyüklüğünde 443 Millet Bahçesi projelendirilmiştir ve çalışmalar hız kesmeden devam etmektedir.

2023 yılında 81 ilde 81 milyon m² Millet Bahçesinin tamamlanmasıyla ülkemizde kişi başı yeşil alan varlığının OECD ortalamasının üzerine çıkarılması hedeflenmektedir.

“Elimizde gidişatı olumlu yönde değiştirebilecek son 10 yılımız var ve bu fırsatı değerlendirebilecek son nesiliz.”

Emine Erdoğan
Sayın Hanımefendi

SUYUMUZDA HAYAT VAR

Türkiye topraklarının %65'i kurak, yarı kurak ve yarı nemli iklim özelliklerine sahiptir. İklim değişikliği ile mücadelede su rezervlerinin ve kalitesinin korunması, su kaynaklarımızın bütüncül yönetilmesini önemsiyoruz.

1971 yılında imzaya açılan RAMSAR Sözleşmesi'ne, 1994 yılında taraf olunmuş ve 14 sulak alanımız RAMSAR alanı olarak **koruma statüsüne** kavuşturulmuştur.

2002 yılında RAMSAR Sözleşmesi'nin ulusal düzeyde uygulanmasını sağlamak için, Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği çıkarılmış, 2007 yılında ise **sulak alanların kurutulması ve doldurulması tamamen yasaklanmıştır.**

Son 20 yılda baraj, gölet ve bent, hidroelektrik enerji santrali, sulama tesisi, içme suyu tesisi, atık su arıtma tesisi, taşkın koruma tesisi, toplulaştırma tesisi olmak üzere toplamda **8.695 tesis** ve düzenleme hizmete sunulmuştur.

atık su arıtma tesisi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusuna oranı

kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı

atık su arıtma tesisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde "Küresel İklim Değişikliğinin Etkilerinin En Aza İndirilmesi, Kuraklıkla Mücadele ve Su Kaynaklarının Verimli Kullanılması İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi" amacıyla Araştırma Komisyonu kurulmuştur.

artılarak yeniden kullanılan atık su oranı

sulanan alan büyüklüğü

**Suyu korumak,
hayatı korumaktır.**

TÜRKİYE'NİN YERLİ, MİLLİ, ÇEVRE DOSTU ULAŞIM ARAÇLARI

Çevre dostu akıllı, otonom, dijitalleşmiş, hafif malzeme teknolojilerinin kullanıldığı, **Milli Elektrikli Tren Seti** prototip aşamasının 2022 yılında tamamlanarak seri üretime geçilmesi hedeflenmektedir.

Türkiye'nin **%100 elektrikli**, yerli ve milli teknolojilerle üretilen sürücüsüz otobüsü **Otonom Atak Electric**'in lansmanı yapılarak seri üretime başlandı.

Türkiye'nin otomobili TOGG, **0 emisyon** sayesinde **dünyanın çevre duyarlılığı en yüksek otomobilleri arasında** yerini alırken; **gelecek kuşaklar için temiz bir dünya bırakacak.**

Ülkemizin ilk tarla sınıfı diye anılan **Milli Elektrikli Traktör** prototipi tamamlanarak 20 adet için üretime başlanmıştır.

Türkiye; yollarda, raylarda ve tarımsal üretim alanlarında **yüksek teknolojili, çevre dostu** ulaşım araçlarının yaygınlaşmasıyla gelecekte ulaşım kaynaklı **sera gazı** emisyonlarını önemli ölçüde düşürmeyi hedeflemektedir.

Türkiye'nin Otomobili
TOGG
#YeniliğeYolculuk

- ~~Egzoz~~
- ~~Emisyon~~
- ~~Hava Kirliliği~~
- ~~Çevre Kirliliği~~
- ~~Gürültü Kirliliği~~

"TOGG ile gelecek kuşaklara sadece temiz bir çevre değil; geliştirilip büyütülecek yeni fikirler bırakmayı da amaçlıyoruz."

CO₂
EMİSYONU YOK

YEŞİL
TEKNOLOJİ

DEVİRİN OTOMOBİLİ doğuştan elektrikli, Avrupa'nın en temiz

TÜRKİYE'NİN GÜNEŞİ

2002 yılı öncesinde güneşten enerji olarak faydalanamazken, bugün ülkemizde güneş enerjisi kapasitesi; toplam kurulu güç içinde %8'e, toplam yenilenebilir enerji kurulu güç içinde %14'e ulaşmıştır. Enerjimiz Güneşten...

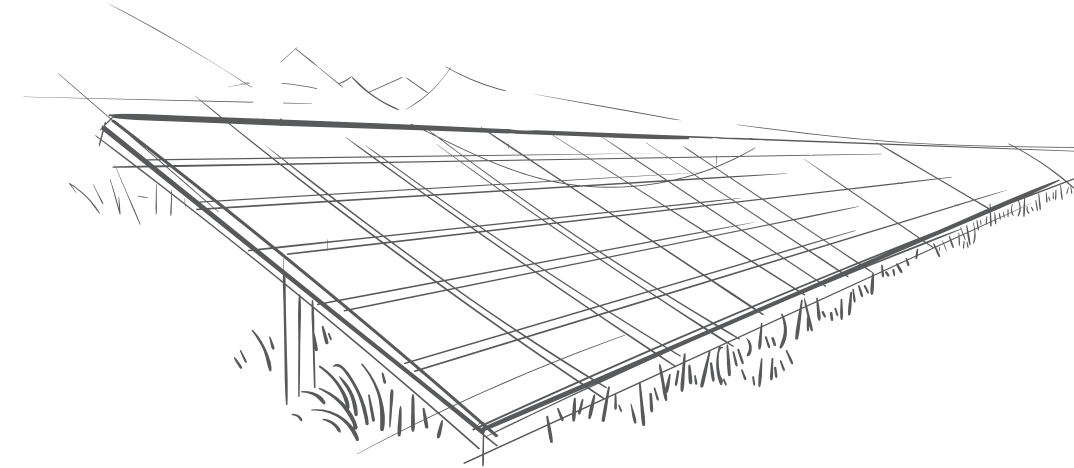
AR-GE dahil güneş paneli üretiminin tüm aşamalarını tek bir çatı altında toplayan, **dünyanın ilk ve tek tam entegre** fabrikasında üretilecek paneller, santrallerde kullanılacaktır.

KONYA KARAPINAR GES

2 milyon kişinin elektrik ihtiyacına çözüm

2600 futbol sahası büyüklüğünde güneş santrali

Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanlarına ilişkin bir düzenleme sonrası ilki Karapınar'da başlanan Güneş Enerji Santrali, **2023** yılında tamamlanmasının ardından **1300 MW** kurulu güce sahip olacak. **(YEKA-1 GES)** projesi kapsamında başlayan; Konya Karapınar GES Santrali yıllık **2,6 milyar kW/sa** elektrik üretecek. Türkiye'de güneş enerjisinin elektrik üretimindeki payı %25 artacak ve **yıllık 2 milyon ton karbondioksit salımı engellenebilecek.**

Milli Enerji Politikası doğrultusunda önümüzdeki **10 yıl için 10 GW güneş kapasitesi** eklenmesi hedeflenmektedir.

Dünyanın En Büyük ve En Çevrecisi İSTANBUL HAVALİMANI

- Türkiye'yi ulaşımında dünyanın sayılı aktarma noktalarından biri haline getiren İstanbul Havalimanı, **doğaya ve çevreye duyarlı** yapılar tasarlamayı önceleyen **yeşil bina sertifikasyon sistemi LEED Gold**'u almaya hak kazanmış, tek çatı altında **dünyanın en büyük** terminal binasına sahiptir.

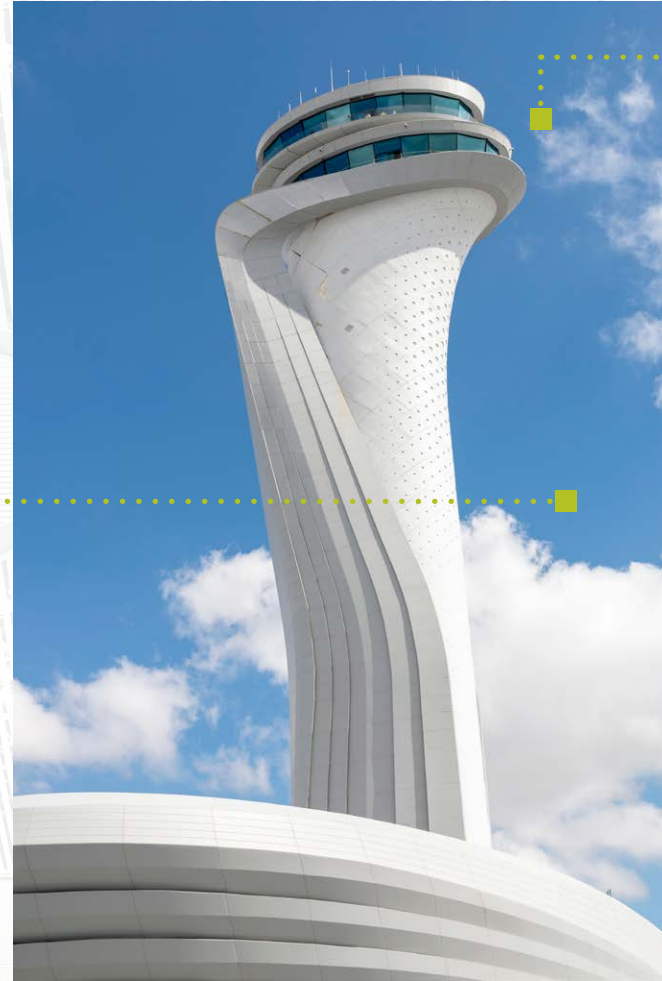
Havalimanı, hazırlanan İklim Değişikliği Adaptasyon ve Eylem Planı ile **iklim değişikliğine uyumlu** hale getirilmiştir.

İstanbul Havalimanı, havacılık sektöründe **Türkiye'nin 1 numaralı Sıfır Atık Belgesi**'ne sahiptir. Mevcut durumda atıklarının %35'ini geri dönüşüme kazandıran havalimanının 2024 yılı hedefi **"Net Sıfır Atık"**'tir.

"Net Sıfır Atık"

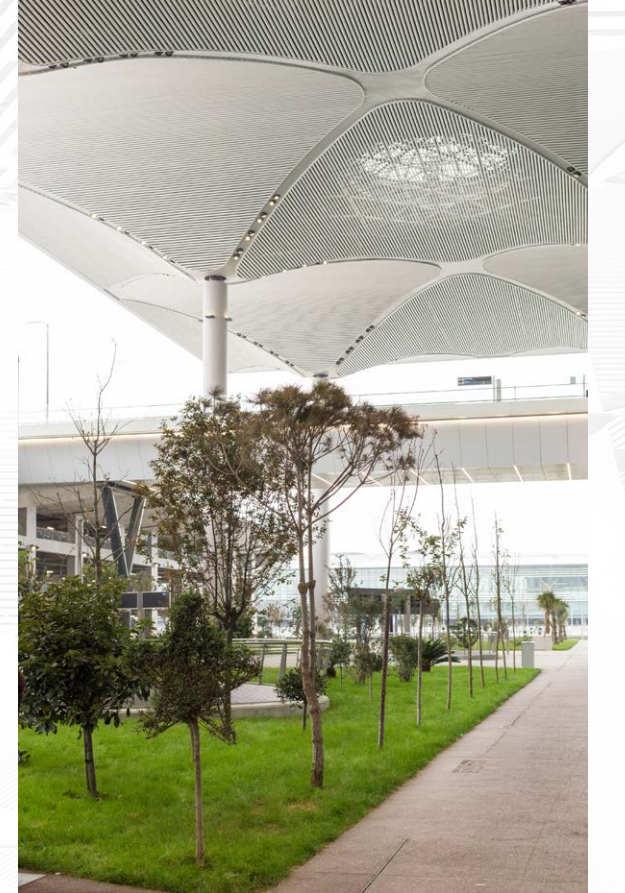
Dizayn aşamasından itibaren **sürdürülebilirlik** temelinde yükselen İstanbul Havalimanı terminal binası, konvansiyonel sistemlere göre **%24 enerji verimliliği ve %40 su verimliliği** sağlanacak şekilde inşa edilmiştir.

Marmara bölgesinde yapılan yeni düzenlemeler ile uçuş güzergâhları geçmişe göre **%8** kısaltılmış olup bu sayede sadece İstanbul Havalimanı'nın uçuş sürelerinde günlük ortalama 1300 dakikalık bir azalma ile **%8 yakıt tasarrufu** sağlanmaktadır.

İhtiyaç duyduğu enerjiyi **yenilenebilir kaynaklardan** temin etmeyi öncelik haline getiren İstanbul Havalimanı, ürettiği karbon salımını da **karbon kredisi** satın alarak sıfırlamaktadır.

Türk Bilim İnsanlarının Laboratuvarı ANTARKTİKA BİLİM ÜSSÜ

Antarktika, Türk bilim insanlarına laboratuvar oldu. Dünyanın geçmişi, bugünü ve yarını bu doğal laboratuvarında saklı.

Gezegenin Kara Kutusu Antarktika'nın şifrelerini, Türk bilim insanları çözüyor.

Antarktika tarihinde ilk kez bir kanal tamamen eridi. Tarih boyunca buzullarla kaplı bir kanalın eriyor olması, **iklim değişikliğinin en çarpıcı ve somut göstergelerinden birisi.**

Antarktika 15 bin km ötede olsa da bize uzak değil...

Buzulların erimesi
1990 yılından bu yana %57 oranında
artarak 28 trilyon metrik ton erime
seviyesine ulaşmıştır.
The Cryosphere

GIDANI KORU SOFRANA SAHİP ÇIK

Gıda israfı; suyun ve toprağın da israfıdır. Türkiye iklim değişikliği ile mücadelesinde tarladan sofraya gıda güvenliğinin sağlanmasını ve tüketici bilincinin artırılmasını hedeflemektedir.

Dünyada her yıl ortalama **1,3 milyar ton** gıda israf edilmektedir. Bu gıdayı üretmek için gerekli ekili alan miktarı Çin'in yüzölçümüne eşdeğerdir.

İsraf edilen gıdanın çevresel etkileri iklim değişikliğinin en önemli unsurları arasında yer almaktadır.

Türkiye'de sadece ekmeğin israfının önlenmesine yönelik kampanya ile israf edilen ekmeğin miktarı bir yılda

%18
azalmıştır.

Tarımsal ve hayvansal gıdaların su ayak izi gösteriyor ki; çöpe dökülen sadece gıda değil. 1 kg et israfı ile 15,5 bin, 1 kg peynir ile 5 bin, 1 kg pirinç ile 3,4 bin litre su da çöpe dökülmektedir.

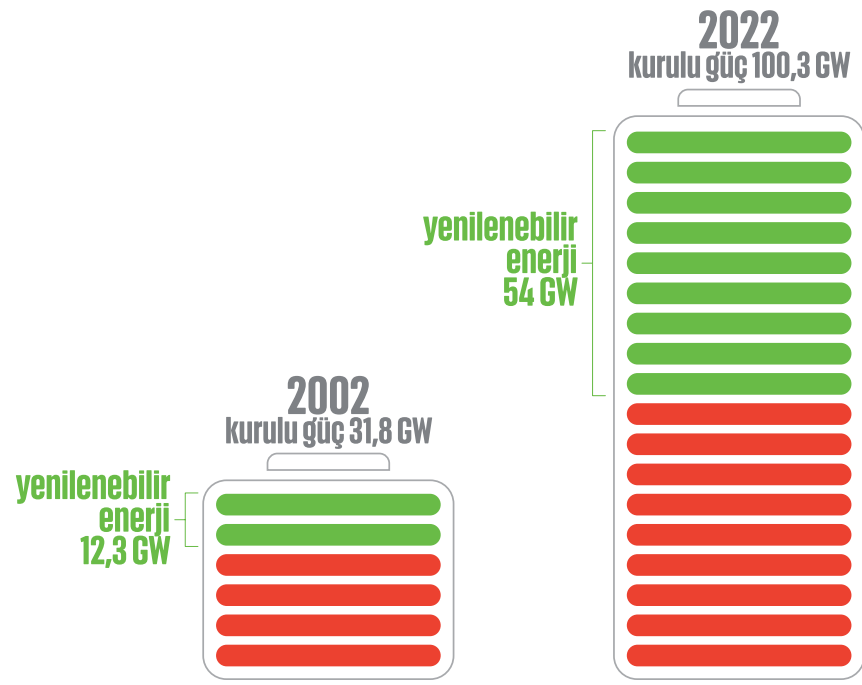
**Bizim kültürümüzde israfa yer yoktur,
bereketin tasarruftan geldiğini iyi biliriz.
Vakti olmayan güzelliklere değer katarız.**

**TÜRKİYE'NİN
YEŞİL DÖNÜŞÜMÜ**

ENERJİ

Türkiye'nin elektrik enerjisi kurulu gücü 20 yılda 3 kat artarken; kurulu güç içerisinde yenilenebilir enerjinin payı 4 katın üzerinde bir artışla toplam kapasitenin yarısını aşmıştır.

Türkiye'nin yenilenebilir enerji politikaları sayesinde sadece 2018 yılında 55 milyon ton CO2 eşdeğeri sera gazı emisyon azaltımı sağlanmıştır.

Milli Enerji Politikası doğrultusunda önümüzdeki 10 yıl için 10 GW güneş, 16 GW rüzgâr kapasitesi eklenmesi hedeflenmektedir.

2017-2023 Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı

- ✓ 6 tematik başlıkta 55 eylem,
- ✓ Enerji tüketiminden %14'lük azaltım,
- ✓ 66,6 milyon ton CO2-e emisyon azaltımı.

66,6 milyon ton CO2-e emisyon azaltımı

2011 yılında yürürlüğe koyulan Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) ile yenilenebilir enerji kaynaklarından enerji üretimine alım garantisi verilerek sektör için teşvik ortamı oluşturulmuştur.

Rüzgâr ve güneş enerji santrallerine yönelik büyük kapasiteli tesis planlamasını içeren, AR-GE zorunluluğu ile yerli ve milli güneş paneli, rüzgâr türbini geliştirilmesini hedefleyen Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı (YEKA) politikası hayata geçirilmiştir. Farklı dönemlerde planlanan YEKA-1, YEKA-2, YEKA-3 projeleriyle toplamda 5000 MW'ı aşan rüzgâr ve güneş kaynaklı yenilenebilir enerji kapasitesi yakın dönemde devreye alınacaktır.

Havası daha temiz şehirler hedefiyle 2002 yılında 5 il ve 57 yerleşim yerinde kullanılan doğal gaz, 2021 Şubat ayı itibariyle 81 ilde 604 yerleşim yerine, 171 OSB'ye ulaştırılmıştır.

Deniz alanlarımızda petrol ve doğal gaz aranması amacıyla 2 sismik araştırma gemisi ve 2 sondaj gemisi ile çalışmalar sürdürülmektedir. Bu kapsamda Fatih sondaj gemimizle Karadeniz'in Sakarya Havzasında; tarihteki ve aynı zamanda bu yıl dünyada denizler genelinde en büyük doğal gaz keşfini gerçekleştirerek 20 Temmuz'daki sondajda 405 milyar m³ doğal gaz rezervi keşfedilmiştir.

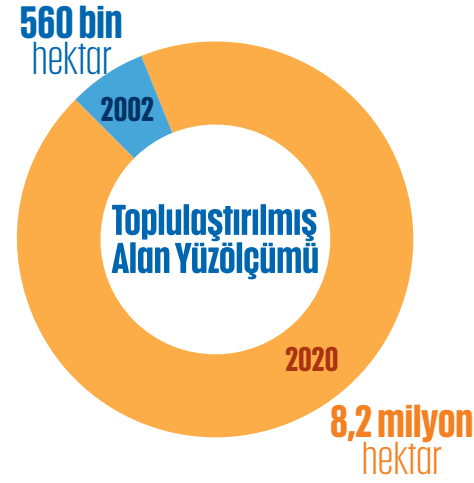
Tamamlandığında Türkiye'nin ilk nükleer enerji santrali olacak olan Akkuyu Nükleer Enerji Santrali ile her biri 1200 MW üretim kapasitesine sahip 4 üniteli 4800 MW yeşil enerji üretilecektir. 2023'te devreye alınması beklenen ve tam kapasite ile çalışmaya başladığında santral, Türkiye'nin temiz enerji kurulu güç kapasitesine %5,5 katkı sağlayacaktır. Akkuyu'nun tamamlanmasının ardından 4400 MW kurulu güç kapasitesine sahip Sinop Nükleer Santrali çalışmalarına başlanacaktır.

TARIM

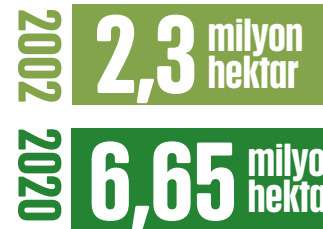

Türkiye’de toprak kaybı ve arazi bozulmalarının önlenmesi amacıyla **7 milyon hektar** alana karşılık gelen **265 ova** sit alanı ilan edilerek **Büyük Ova Koruma Alanı** kapsamına alınmıştır.

Tarım topraklarının bütünlüğünün korunması amacıyla **2002** yılında **560 bin hektar** olan toplulaştırılmış alan yüzölçümü, **2020** yılında **8,2 milyon hektara** ulaşmıştır.

Tarım topraklarının kuraklaşmasını ve çölleşmesini önleme amacıyla son **20 yılda 525’i baraj, 336’sı gölet, 1.232 sulama tesisi** tamamlanarak üreticilerin hizmetine sunulmuştur. Bu sayede **2002 yılında 2,3 milyon hektar** olan sulanan alan büyüklüğü **2020 yılında 6,65 milyon hektara** ulaşmıştır.

Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı kapsamında **81 ilde 11 Kuraklık Eylem Planları** hazırlanmış; **Tarımsal Kuraklık İl Kriz Merkezleri** oluşturulmuştur.

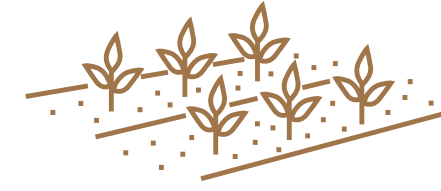

- İklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı;
- ✓ Ülkemizin hassas alanlarını belirlemek
 - ✓ Gerekli önlemleri erken almak
 - ✓ Farkındalığı artırmak amacıyla “Anadolu Bozkır Ekosistem Haritası” oluşturulmuştur.

Toprak kaybının önlenmesi amacıyla **1970**’li yıllarda denizlere, göllere ve barajlara erozyonla taşınan toprak miktarı yapılan iyileştirme çalışmalarıyla üçte birinden daha aşağı bir seviyeye düşürülmüştür.

İklim değişikliğine uyumu güçlendirmek ve sınırlı su kaynaklarını verimli kullanmak amacıyla modern sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması için belirlenen **1 milyon hektar** alanda çalışma yapılmıştır. Çalışmanın su kaynaklarına, tarım arazilerinin verimine ve tarımsal ürün kalitesine sağladığı faydaların ortaya konulmasıyla ülke geneline yaygınlaştırılmasına yönelik projelere devam edilmektedir.

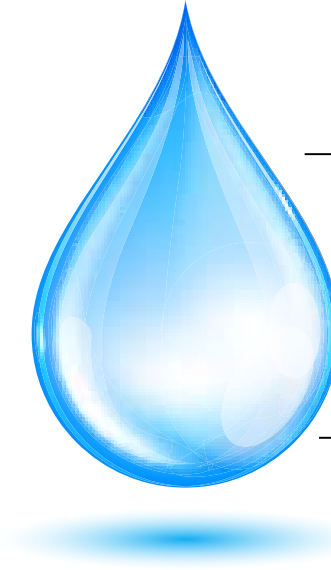
Toprak verimliliğini ekolojik koşulları göz önüne alarak doğal yollarla uzun dönem için sağlamak, toprak ve genetik kaynak erozyonunu önlemek, su miktar ve kalitesini korumak, yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanmak ve enerji tasarrufu sağlamak amacıyla **Organik Tarım Kanunu** çıkarılmıştır.

Ülke topraklarının organik madde kapsamının yükseltilmesi ve toprakların ihtiyacı olan bitki besin maddelerinin ülke kaynaklarından karşılanması amacıyla 2019’dan itibaren **Organik ve Organomineral Gübre Desteği** sağlanmaktadır.

2021 Yılı Sulamada Hamle Yılı İlan Ettik

	2003	2020
Baraj	276	585
Gölet ve Bent	228	340
Sulama Tesisi	1.764	3.382
Taşkın Koruma		9.957
Sulanan Alan Büyüklüğü	2.3 Milyon ha	6.65 Milyon ha

Çevre Amaçlı Tarımsal Arazilerin Korunması Programı kapsamında toprak ve su kalitesinin korunması, erozyonun önlenmesi ve yenilenebilir doğal kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Sera gazı salımını azaltmak ve tarımsal çevreyi korumak için **Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Kirliliğin Kontrolü Projesi** çerçevesinde yeraltı ve yerüstü sularımızın yanı sıra topraklarımızda tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliğinin izlenmesi ve önlenmesine yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Kirliliğin tespit edildiği noktalarda iyileştirme çalışmalarına devam edilmektedir.

GIDANI KORU
SOFRANA SAHİP ÇIK

Gıdanı Korumaya Sahip Çık Projesi ile gıda israfının önlenmesi, tüketiciler ve gıda işletmecilerinin israf ve verimli tüketim konusunda bilinçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

ARAZİ KULLANIMI VE ORMANCILIK

Türkiye FAO tarafından 5 yılda bir hazırlanan Küresel Orman Kaynakları Değerlendirmesi raporuna göre orman varlığını en çok artıran ülkeler sıralamasında **Avrupa'da 1. dünyada 6.** sırada yer almaktadır. 2002 yılında 20,8 milyon hektar olan orman alanı **2021 yılı itibarıyla 22,9 milyon hektara çıkarılmıştır.**

2002
20,8
milyon
hektar

2021
22,9
milyon
hektar

Ülkemiz **2023** yılına kadar **7 milyar** fidanı toprakla buluşturarak orman varlığını **23,4 milyon** hektara çıkarmayı amaçlamaktadır.

GELECEĞE NEFES

Türkiye, "Geleceğe Nefes" kampanyası kapsamında **11 Kasım 2019'da bir günde 81 ilde 13 milyon fidan** dikerek dünya genelinde bir rekora imza atmıştır. Bugünü "**Milli Ağaçlandırma Günü**" ilan ederek **2020**'de de aynı gün ve saatte milyonlarca fidanı toprakla buluşturmuştur.

Ülkemizin nitelikli yeşil alanlarını birbirine entegre ederek uçtan uca yeşil ağlarla örmek için "**ekolojik koridor**" projelerimiz devam etmektedir.

Şehirlerimizde yeşil alan varlığını artırarak yeni nefes koridorları oluşturmak ve şehrin sakinlerini tabiatla daha fazla buluşturmak amacıyla başlattığımız **Millet Bahçeleri Projesi** kapsamında **127 adet Millet Bahçesi**'nin yapımı tamamlanmış ve milletimizin hizmetine sunulmuştur. 81 ilde **68 milyon metrekare büyüklüğünde 443 Millet Bahçesi** projelendirilmiştir ve çalışmalar hız kesmeden devam etmektedir. **2023** yılında **81 ilde 81 milyon m² Millet Bahçesinin** tamamlanmasıyla kişi başına yeşil alan varlığının **OECD** ortalamasının üzerine çıkarak kişi başına 15 m² 'ye ulaşması hedeflenmektedir.

İklim değişikliğine uyum kapsamında ülkemizde devreye alınan **yangın erken uyarı sistemleri** ile **orman yangınlarına müdahale süresi, 45 dakikadan ortalama 12 dakikaya düşürülmüştür.** Bu sayede yanan alanlar geçmiş yıllar ortalamasının **dörtte birine** indirilmiştir.

2002 **13,7** milyon m³

2019 **26,3** milyon m³

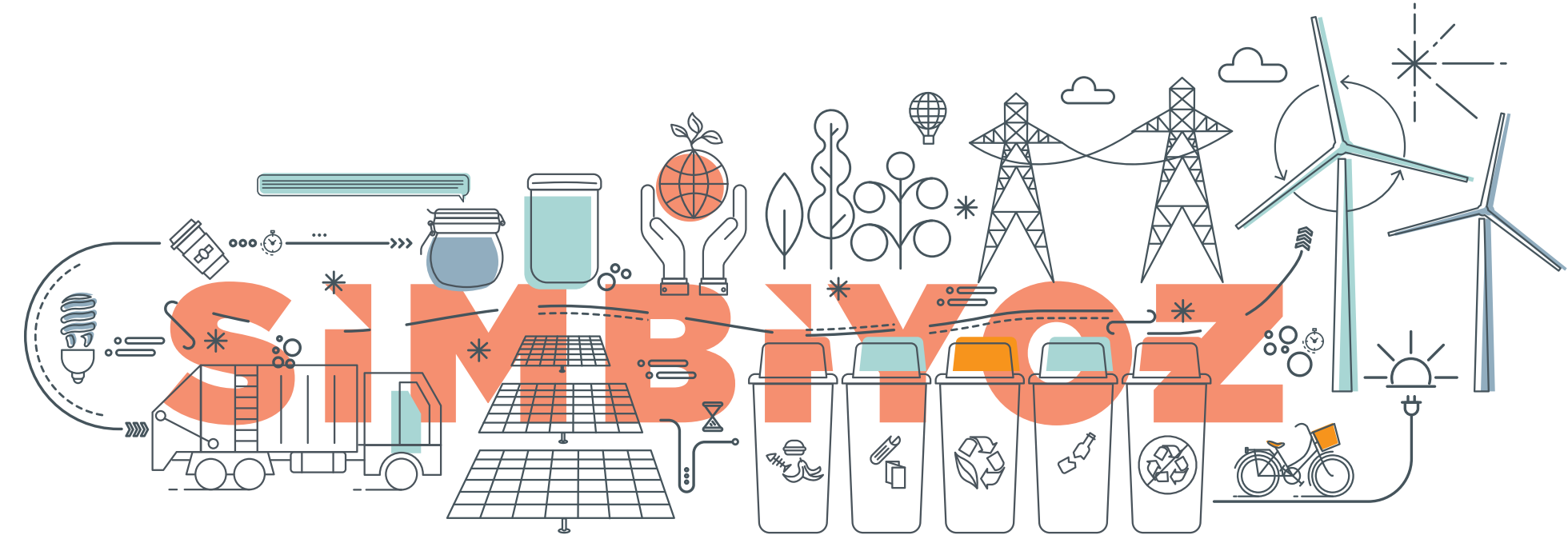
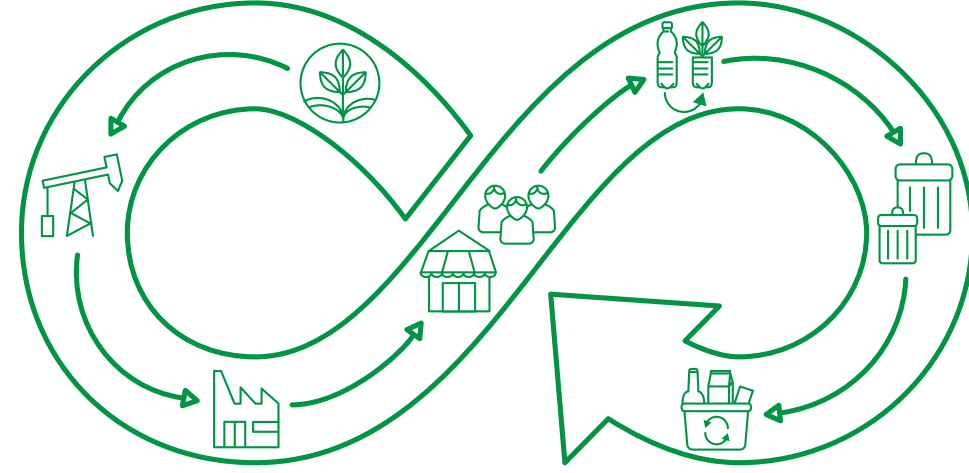
Türkiye 2003 yılında başlattığı "**Şehir Ormanı**" projesiyle, bugüne kadar 140 adet şehir ormanını doğaya kazandırmıştır.

Ülkemiz, ormanların üretim amaçlı kullanılmasıyla mücadele kapsamında **2002 yılında 13,7 milyon m³** olan endüstriyel odun üretimini **2019 yılında 26,3 milyon m³'e** çıkarmıştır.

ENDÜSTRİ

Türkiye 2011-2016 yılları arasında uyguladığı politikaları ile endüstri sektörünün karbon yoğunluğunu %18 azaltmayı başarmıştır.

Türkiye, Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı 2017-2023 kapsamında her bir alt sektörde enerji yoğunluğunu en az %10 azaltmak amacıyla performans standartları uygulamakta, kojenerasyon sistemlerini büyütme ve düşük faizli kredilerle enerji verimliliği projelerini desteklemektedir.

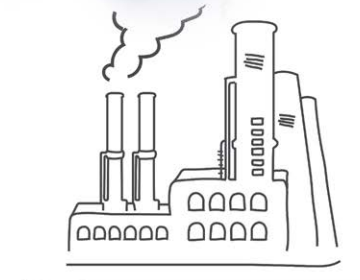

Uygun sektörlerde atıkların enerji üretiminde kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

7 pilot bölgemizdeki organize sanayi bölgelerinin; ihtiyaç duyduğu enerjiyi kendisi üreten, endüstriyel simbiyoz modelinin kullanıldığı, kaynak verimliliği **yüksek eko-endüstriyel parklara dönüşümünü** amaçlayan **"Yeşil OSB"** çalışmalarına başlanmıştır.

Organize sanayi bölgelerinin ihtiyaç duyduğu enerjinin yenilenebilir kaynaklardan sağlanması konusundaki çalışmalara devam edilmektedir.

ATIK

2002

15 düzenli depolama tesisi

150 belediye

23 milyon nüfus

Türkiye'de 2002 yılında, 15 adet düzenli depolama tesisi ile 150 belediyede 23 milyon belediyeli nüfusa hizmet verilirken 2020 yılı itibarıyla işletmede olan düzenli depolama tesisi sayısı 90'a yükselmiş olup, bu tesislerle 1.185 belediyede 65 milyon nüfusa hizmet verilmektedir.

Evsel atıkların geri kazanım ile 2050 yılında düzenli depolama bertarafına son verilecektir.

2020

90 düzenli depolama tesisi

1.185 belediye

65 milyon nüfus

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 2017 yılında başlatılan Sıfır Atık Projesi ile atıkların azaltılması, önlenmesi, kaynağında ayrıştırılması, ekonomik faydaya dönüştürülmesi ve ekolojik zararlarının önlenmesi amaçlanmaktadır. Proje ile 2017-2020 yılları arasında:

- ✓ 397 milyon ton hammadde tasarrufu,
- ✓ 315 milyon kW/sa enerji tasarrufu,
- ✓ 345 milyon metreküp su tasarrufu,
- ✓ 54 milyon varil petrol tasarrufu sağlanmıştır.
- ✓ Toplamda 17 milyon ton değerlendirilebilir atık toplanmış,
- ✓ 2 milyon ton sera gazı salımı önlenmiş,
- ✓ 209 milyon ağaç kurtarılmış,
- ✓ 17 milyar lira ekonomik kazanç elde edilmiştir.

Sıfır Atık Projesinin 2023'te 400 bin binada, belediyelerimizin tamamında, organize sanayi bölgelerinde, havalimanı ve üniversitelerde yaygınlaştırılması ile 150 bin kişiye istihdam ve yıllık 30 milyar lira ekonomik kazanç sağlanması hedeflenmektedir.

Türkiye Çevre Ajansı

ile kaynak verimliliğinin artırılması amacı ve Sıfır Atık hedefi doğrultusunda depozito yönetim sistemi kurulacaktır.

%22,4

%35

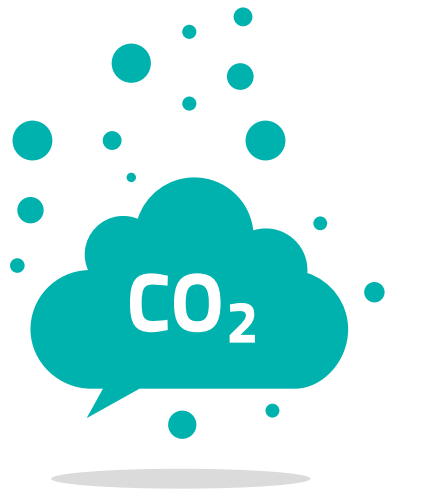
%60

Türkiye'de atıklardan geri dönüşüm oranı %22,4 olup 2023 yılına kadar tüm ülkede yaygınlaştırılacak Sıfır Atık Projesi kapsamında atıkların geri kazanım oranı %35'e, 2035 yılında %60'a çıkarılacaktır.

Türkiye'de 2002 yılında gemilerden atık alım hizmeti yok iken, bugün 303 limanda bu hizmet verilmektedir.

Plastik poşetlerin ücretli hale getirilmesi ile 2020 yılında plastik poşet kullanımındaki azalma sayesinde 8 bin 300 ton daha az sera gazı salımı olmuştur. Bu uygulama ile 1,8 milyon varil petrol kullanımından da tasarruf edilmiş; tasarrufun mali boyutu 1.8 milyar TL'ye ulaşmıştır.

ULAŞIM

Hazırlanan “Şehirlerarası Ulaşım ve Turizm Amaçlı Bisiklet Yolları Master Planı” doğrultusunda Avrupa Bisiklet Ağı (Eurovelo) ile entegre olacak 3.165 km bisiklet yolu tamamlanacaktır.

17 ildeki 114 km ve korunan alanlara yapılacak 1.496 km bisiklet yolu 2023 yılında tamamlanmış olacaktır.

Türkiye Çevre Ajansı'nın kuruluşu kapsamında; e-Skuter ve Bisiklet Düzenlemesi yapılmıştır.

Çanakkale Boğazı'nın iki yakasını birbirine bağlayan ve 18 Mart 2022'de milletimizin hizmetine sunulan 1915 Çanakkale Köprüsü ile güzergâh 40 km kısalarak 6 dakikaya düşürülmüştür. Bu sayede 3 bin 234 ağaca eş değer karbon salımındaki azalmayla çevresel olarak yılda 1 milyon 900 bin avro tasarruf edilecektir.

2002 10.948 km

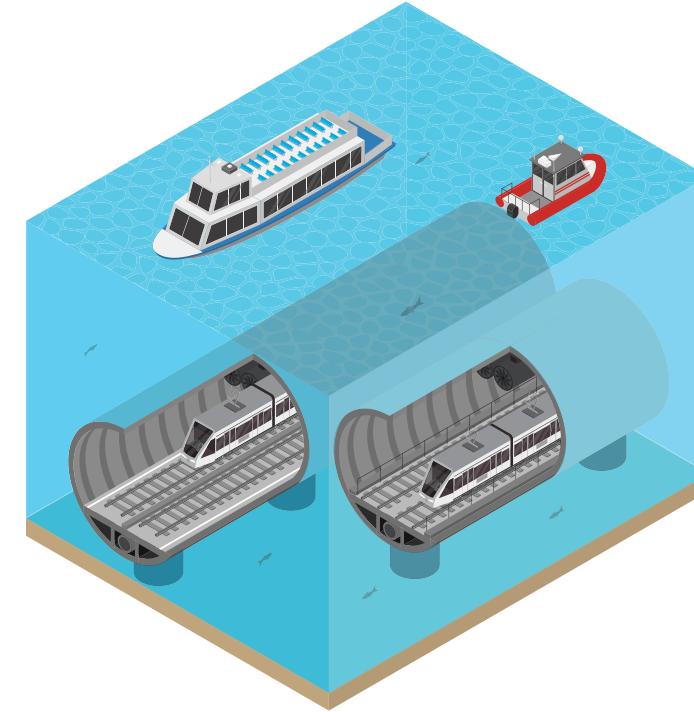
2020 12.803 km

Ülkemizde yük ve yolcu taşımacılığında raylı sistemin payının artırılmasına yönelik politikalarla 2002 yılında 10.948 km olan toplam demiryolu ağı uzunluğu 2020 yılı Ekim ayı itibarıyla 12.803 km'ye çıkarılmıştır.

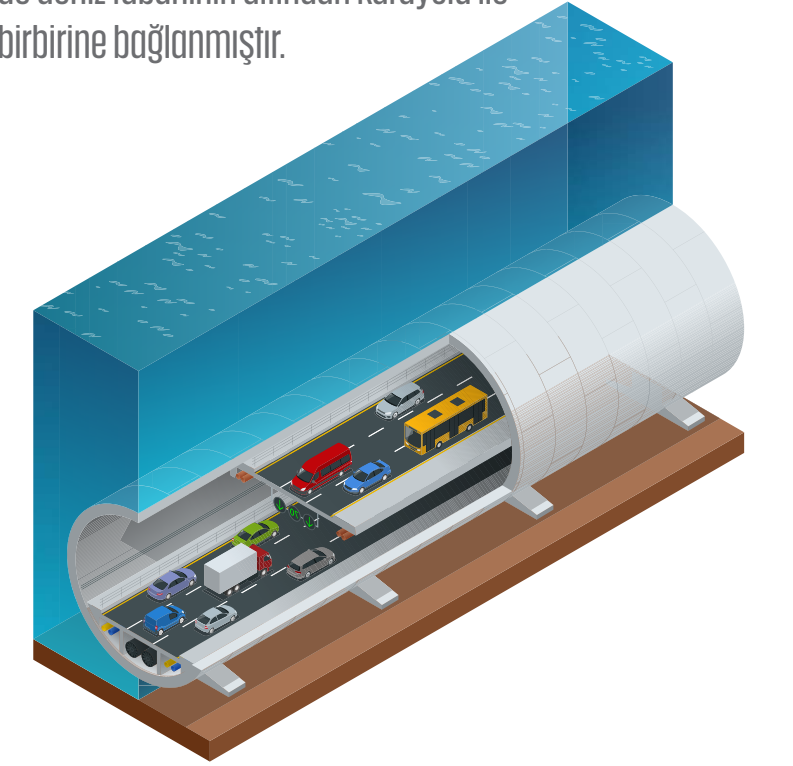
2002'de ülkemizde bulunmayan yüksek hızlı tren hatları 2022 yılı Ocak ayı itibarıyla 1.315 km'ye ulaştırılmıştır. Yüksek hızlı trenlerle yılda 8,3 milyon yolcu taşınmaktadır, bugüne kadar yaklaşık 60 milyon yolcu taşınmıştır.

Hâlihazırda 1.889 km yüksek hızlı tren, 1.626 km hızlı tren, 357 km de konvansiyonel olmak üzere toplam 3.872 km demiryolu hattının yapım çalışmaları sürdürülmektedir.

2013 yılında İstanbul'un iki yakasını ve aynı zamanda iki kıtayı Marmara Denizi'nin altından raylı sistemle birbirine bağlayan Marmaray Raylı Sistem hattı faaliyete geçirilmiştir.

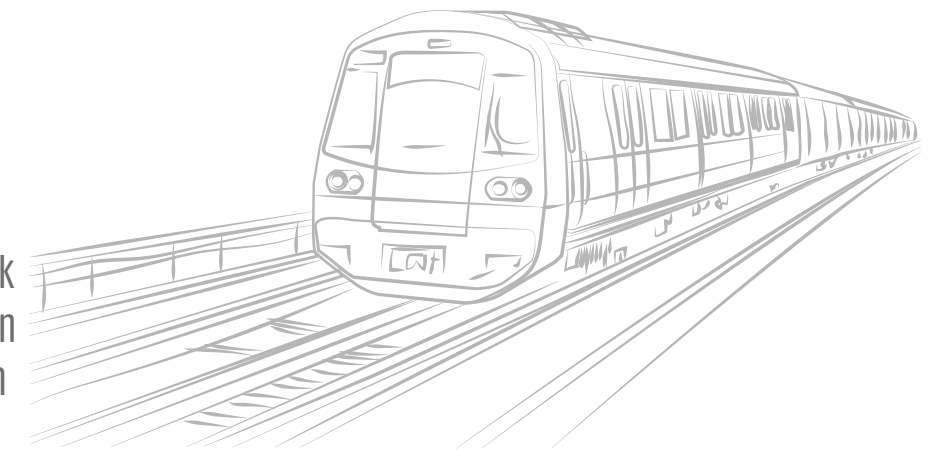

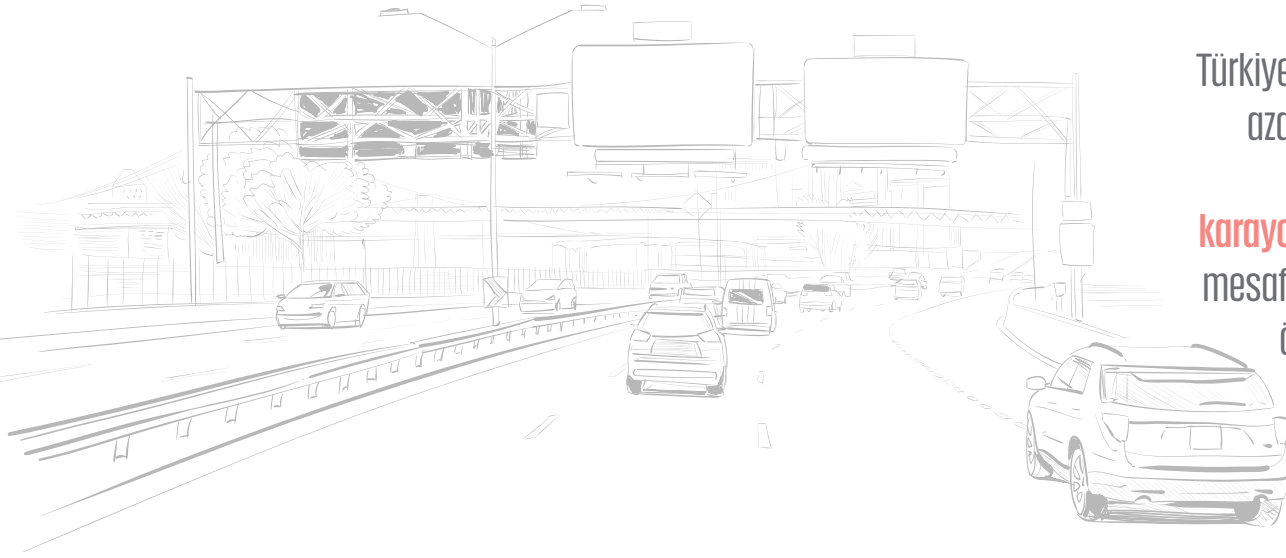
Mesafeleri kısaltarak ulaşım kaynaklı emisyonları önemli ölçüde azaltan, İstanbul'un kent içi trafiğini rahatlatan Avrasya Tüneli Projesi ile Asya ve Avrupa Kıtaları bir kez de deniz tabanının altından karayolu ile birbirine bağlanmıştır.

Türkiye Ulaşım ve İletişim Stratejisi Hedef 2023 ile ülkemizin demiryolu yük taşımacılığındaki payının %15'in ve yolcu taşımacılığındaki payının ise %10'un üzerine çıkarılması hedefi bulunmaktadır. Bu sayede 2023 yılı sonuna kadar karayolunun yük taşımacılığındaki payının %60, yolcu taşımacılığındaki payının da %72 seviyesine ulaştırılması planlanmaktadır.

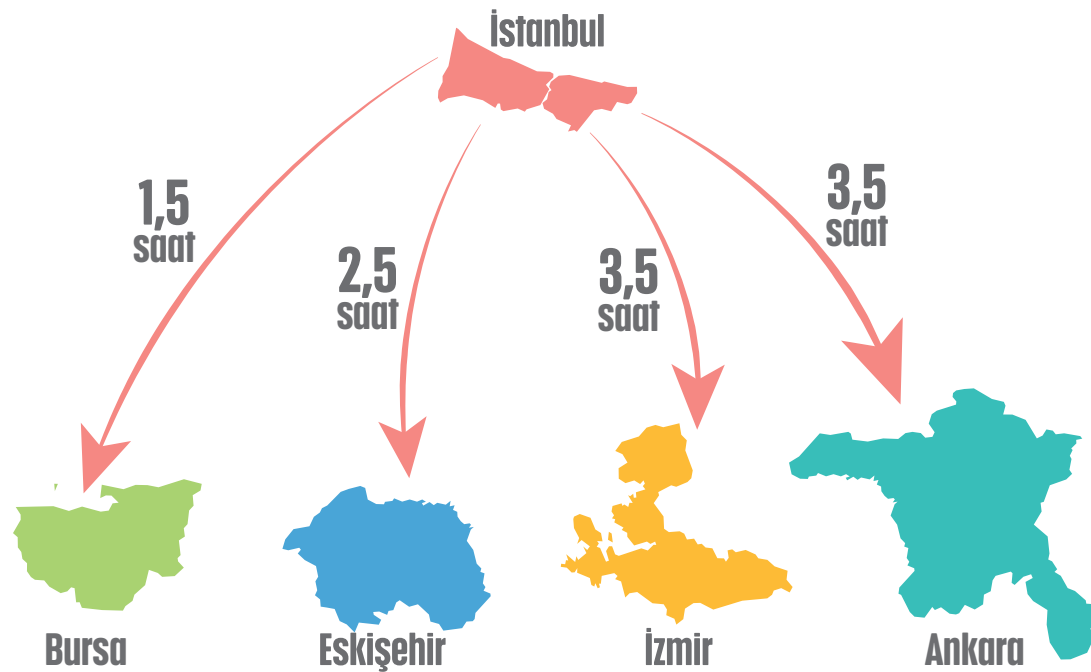
Türkiye'nin yerli ve milli demiryolu sanayisini geliştirme çabaları hız kesmeden devam etmektedir. Elektrik enerjisiyle ve yüksek performansla çalışan; yüksek güvenlikli, çevre dostu Milli Trenimiz 2020 yılında raylara inmiş, 2021 yılında da seri üretime başlayarak hızlı ve yüksek hızlı tren hatlarında kullanılmaya başlanmıştır. Uluslararası düzeyde rekabet gücü kazanmak için yerli ve elektrikli Lokomotif ile Yüksek Hızlı Tren çalışmaları tüm hızıyla devam etmektedir.

Türkiye **iklim değişikliği ile mücadelede** emisyon azaltımının önemli bir unsuru olan raylı sistem çalışmalarının yanı sıra; son **20** yılda **karayolu altyapısını** iyileştirmeye yönelik nitelikli, mesafeleri ve şehir içi/şehirler arası trafik yükünü önemli ölçüde azaltan projelerine de devam etmektedir. Bu kapsamda;

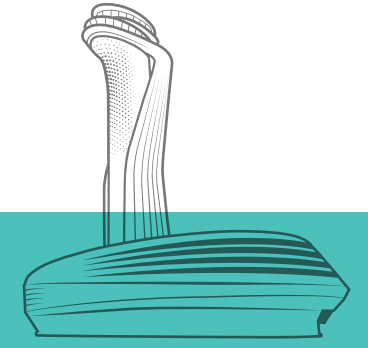
Asya ve Avrupa'yı yüksek standartlı, güvenli, kesintisiz ve konforlu bir şekilde birbirine bağlayan, İstanbul'dan Bursa'ya ulaşımı **1,5** saate, İstanbul'dan Eskişehir'e ulaşımı **2,5** saate, İstanbul'dan İzmir ve Ankara'ya ulaşımı **3,5** saate düşürecek olan **Kuzey Marmara Otoyolu**'yla; artan yakıt tüketimi, trafik yoğunluğunun neden olduğu gürültü, **çevre kirliliği**, **emisyon salımı** ve araç bakımı ve onarım giderleri gibi ekonomik kayıplar önemli ölçüde azaltılmıştır.

Güvenli seyahat imkânıyla **4** saat **14** dakikalık mesafeyi **2** saat **22** dakikaya indirecek **Ankara-Niğde Otoyolu** ile yıllık **127,5 milyon** litre yakıt tasarrufu ve karbon emisyonunda **318 milyon kg** azalma sağlanması hedeflenmiştir. İstanbul ve İzmir arasındaki ulaşım süresini **8,5** saatten **3,5** saate düşüren **İstanbul-İzmir Otoyolu** ile zamandan, yakıttan tasarruf sağlanmasıyla **karbon emisyonunda önemli ölçüde azalma** sağlanması hedeflenmiştir.

Karayolu yolcu taşımacılığının ve lojistiğin payını önemli ölçüde azaltan hava yolu projelerine ilişkin; **2002** yılında **uçuşa açık havalimanı** sayısı **26** iken **2019** yılı sonu itibarıyla bu sayı **56**'ya yükseltilmiştir. Önümüzdeki süreçte havalimanı sayısının **63**'e çıkartılması hedeflenmektedir.

2002 uçuşa açık havalimanı **26**
2019 uçuşa açık havalimanı **56**

2020 yılı Eylül ayı sonu itibarıyla **18,1 milyon yolcu**, İstanbul'u havacılıkta uluslararası aktarma merkezine dönüştüren İstanbul Havalimanı'nı kullanmıştır. **İstanbul Havalimanı**, aynı zamanda **ekolojiye saygılı**, **çevre dostu** uygulamaları sayesinde dünyanın en büyük **LEED Gold Sertifikası**'na sahip binadır.

Türkiye'nin Çevre Dostu, Elektrikli, Yerli ve Milli Ulaşım Araçları

Türkiye ulaştırma altyapısına yönelik politikalarına **2019**'da bir yenisini daha ekleyerek elektrikli, **çevre dostu**, **emisyonuz ve gürültüsüz** aracı **TOGG**'un tanıtımını gerçekleştirmiştir. **2022** yılının son çeyreğinde yollara inecek olan Türkiye'nin Otomobili önümüzdeki yıllarda yaygınlaşmasıyla ulaşım kaynaklı emisyonların azaltılmasına ciddi bir katkı sağlayacaktır.

Elektrik enerjisiyle ve yüksek performansla çalışan; yüksek güvenli, **çevre dostu Milli Trenimiz** **2020** yılında raylara inmiş, **2021** yılında da seri üretime başlayarak hızlı ve yüksek hızlı tren hatlarında kullanılmak hedeflenmiştir.

Çevre dostu toplu taşımanın önünü açan yerli, elektrikli ve sürücüsüz otobüs **Atak Electric**'in yanı sıra tarımsal üretim alanlarımızda da çevre dostu uygulamaların yaygınlaşması için **Milli Elektrikli Traktörümüzün** de tanıtımı yapılmış olup seri üretim çalışmaları devam etmektedir.

Uluslararası düzeyde rekabet gücü kazanmak için **Yerli, Elektrikli Lokomotif** ile **Yüksek Hızlı Tren** çalışmaları tüm hızıyla devam etmektedir.

BİNALAR

Ülkemizin kamu binalarındaki enerji verimliliği hedefi **2023** yılı sonuna kadar **%15**'e ulaşmaktır.

Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı'na göre;

- Ülkemizde inşaat alanı büyüklüğü ve yıllık enerji tüketimine bağlı olarak kamu binalarında, ticari binalarda ve hizmet binalarında **enerji yönetimi sisteminin** kurulması zorunludur.
- Ülkemizde **2023** yılında **binalarda kullanılan fosil yakıtlar %25** oranında azaltılacaktır.

YAĞMUR SUYU HASATI

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde yapılan değişikliklerle;

Alternatif su kaynaklarını değerlendirme yöntemlerinden biri olan **yağmur suyu hasadı**yla su kaynaklarımız korunacak.

Kuraklıkla mücadelemize güç katacak uygulamayla yağmur suları, **depolanarak** bahçe sulamasında veya **arıtılarak** ihtiyaçlar doğrultusunda kullanılabilir.

Enerji Kimlik Belgesi sayesinde;

- ✓ Enerjinin ve enerji kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması,
- ✓ Enerji israfının önlenmesi,
- ✓ Asgari olarak binanın enerji ihtiyacı ve enerji tüketim sınıflandırması,
- ✓ Sera gazı salımı seviyesinin azaltılması,
- ✓ Yalıtım özellikleri ve ısıtma ve/veya soğutma sistemlerinin veriminin artırılması sağlanmaktadır.

2030 yılına kadar tüm binalarımızın **enerji kimlik belgesine sahip** olması hedeflenmiştir.

Türkiye "**Neredeyse Sıfır Enerjili Binalar**" politikaları kapsamında yeni inşa edilen binaların en az **B sınıfı enerji** performansına sahip olması gerekmektedir.

Türkiye'de **Sürdürülebilir Kalkınma** hedefleri doğrultusunda **2023** yılında **2010** bina stoğunun dörtte birini sürdürülebilir binalara dönüştürmeyi ve kamu binalarında enerji verimliliği yatırımlarını artırmayı amaçlayan **Enerji Performansı Sözleşmeleri** çalışmalarına devam edilmektedir.

KÜRESEL İKLİM MÜZAKERELERİ SÜRECİ VE YEŞİL KALKINMA DEVRİMİ

İklim sistemi, olağan döngüsü içerisinde binlerce yıldır değişime uğramaktadır. Ancak Sanayi Devrimi sonrası fosil yakıt kökenli enerji üretiminde, endüstriyel faaliyetlerde, nüfus ve şehirleşmede yaşanan artış sera gazı emisyonlarının hızla artmasına sebebiyet vererek küresel sıcaklıkların olağan dışı yükselmesine neden olmuştur. Dünya Meteoroloji Örgütü'nün (WMO) 1970'li yılların ilk yarısında, küresel iklim değişikliğinin insan faaliyetleri sonucunda oluştuğunu ileri süren bilimsel kanıtları, konunun dünya gündemine gelmesini sağlamıştır. Bunun üzerine yine Dünya Meteoroloji Örgütü'nün öncülüğünde 1979 yılında Birinci Dünya İklim Konferansı düzenlenmiştir. Devam eden süreçte Birleşmiş Milletler Çevre Örgütü (UNEP), Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) gibi küresel organizasyonların da girişimiyle küresel iklim sistemini korumaya yönelik farklı adımlar atılmış ve 1992 yılı itibarıyla bu konudaki müzakereler tamamen Birleşmiş Milletler'in himayesine geçmiştir.

1992 Rio Dünya Zirvesi kapsamında düzenlenen Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda iklimin korunmasının bütün ülkelerin sorumluluğunda olduğu dünya kamuoyuna deklare edilmiştir. İklim değişikliği politikasının uzun dönemli amacını ve bu amaca yönelik ilke ve prosedürleri belirleyen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi de (UNFCCC) aynı yıl imzaya açılmıştır. Sözleşme, 50'den fazla ülkenin onayıyla 1994 yılında yürürlüğe girmiştir. Ülkemizin 2004 yılında taraf olduğu BMİDGS'e, dünya genelinde toplam 197 ülke taraf olmuştur. Sözleşme, iklim değişikliği ile mücadelede "ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar ve görevli kabiliyetler" ilkesi doğrultusunda yükümlülüklerin adil bir şekilde paylaşılması gerektiğini ifade etmektedir.

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren her yıl düzenlenen Taraflar Konferansı'nda müzakereye açılmaktadır. Sözleşme müzakerelerinin iki önemli kırılma noktası vardır. Bunlardan ilki 1997 yılında imzaya açılan Kyoto Protokolü, ikincisi ise 2015 yılında imzaya açılan Paris Anlaşması'dır. Kyoto Protokolü'nün amacı, iklim değişikliği etkilerinin en aza indirilebilmesi adına gelişmiş ülkelerin net bir sera gazı emisyon azaltım taahhüdü vermesi yönündedir. Protokol süreci 2020 yılında sona ermiştir. 2015 yılına gelindiğinde ise tüm devletleri, iklim değişikliğiyle mücadele etmeye davet eden Paris Anlaşması imzaya açılmıştır. Paris Anlaşması, Kyoto Protokolü'nden farklı olarak konunun sadece gelişmiş ülkelerin yükümlülüğünde olduğunu ifade etmemiş; küresel iklim değişikliği riskine karşı tüm ülkelerin ortak çaba göstermesi gerektiği çağrısını yapmıştır. Anlaşmanın hedefi, bu yüzyılın ortasına kadar küresel sıcaklık artışını 2 derecenin altında (mümkünse 1,5 derece ile sınırlı) tutmaktır. Sanayi Devrimi'nden bu yana küresel sıcaklık 1,1 derece artmıştır. Bugün yaşanan aşırı hava olaylarının, meteorolojik afetlerin birçoğunun altında yatan en önemli nedenlerden birinin de 1,1 derecelik sıcaklık artışı olduğu bilim çevreleri tarafından söylenmektedir.

Türkiye, Paris Anlaşması'nı yükümlülüklerindeki adaletsizlikleri nedeniyle aradan geçen beş yıllık süre zarfında onaylamamıştır. Bu süreçte devam eden diplomasi trafiği ve başarılı müzakereler neticesinde ülkemiz 6 Ekim 2021'de Anlaşmanın onaylanması yönünde önemli bir adım atmıştır. Anlaşmayı onaylamadan önce Ulusal Niyet Katkı Beyanı'nı referans senaryoya göre 2030 yılına gelindiğinde % 21'e varan artıştan azaltım olarak açıklamıştır. Türkiye, % 21 artıştan azaltım hedefi ile emisyonlarını, iktisadi kalkınmadan, büyümeden ve gelişmeden ödün vermeden; mümkün olan en fazla oranda azaltmayı amaçlamaktadır. Bu durum TBMM'de ay birliği ile kabul edilen Paris Anlaşması'nın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi metninde "Türkiye Cumhuriyeti, Paris Anlaşması'nı geliştirmekte olan bir ülke olarak ve ulusal katkı beyanları çerçevesinde, Anlaşmanın ve mekanizmalarının ekonomik ve sosyal kalkınma hakkına halel getirmemesi kaydıyla uygulayacağını beyan eder." şeklinde vurgulanmıştır.

Türkiye, Paris Anlaşması'nı onaylamadan önceki süreçte de iklim değişikliği ile mücadelede Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın "sessiz devrim" olarak tanımladığı birçok çalışmayı hayata geçirmiştir. Orman varlığını son 20 yılda yaklaşık 2 milyon hektar arttırmış, yenilenebilir enerji kurulu gücünü % 54 seviyesine yükseltmiş, Sıfır Atık projesiyle geri kazanım oranını 3 yılda 9 puan arttırmış, geleceğin sıfır emisyonlu ulaşım

araçlarından Türkiye'nin otomobili TOGG'u, yerli ve milli elektrikli trenini, traktörünü, otobüsünü üretmeye şimdiden başlamıştır. Bu adımların her biri ve uygulamaya koyulan diğer birçok çalışma, ülkemizin iklim değişikliği ile mücadelesindeki samimi ve istikrarlı politikalarının birer ürünüdür. Ülkemiz, önümüzdeki dönemde hayata geçirdiği ve geçireceği politikalarıyla karbon azaltımında öncelikli alan; enerji, endüstri, ulaşım, atık ve binalar gibi sektörlerde bugüne kadar olduğu gibi Ulusal Niyet Katkı Beyanı doğrultusunda çalışmalarını sürdürecektir.

Sanayi Devrimi'nden bu yana dünyada egemen olan doğrusal ekonomi modeli, kullan-at yaklaşımı, sınırlı miktardaki doğal kaynakları neredeyse tükenme noktasına getirmiş, bugün yaşanan birçok krize kapı aralamıştır. Bunların başında çevresel, toplumsal, ekonomik ve siyasi her alanı doğrudan etkileyen "iklim krizi" gelmektedir. Dolayısıyla bu sorunun çözümü de her alanda köklü bir yapısal dönüşümü gerektirmektedir. Sayın Cumhurbaşkanımız, 27 Eylül 2021 tarihli Kabine Toplantısı'nın ardından gerçekleştirdiği hitaplarında: "Türkiye 2053 vizyonumuzun ilk ve en kritik hedeflerinden biri olduğuna inandığım yeşil kalkınma devriminin tabii bir sonucu olan iklim değişikliği konusunda yeni ve tarihi bir adım atıyor... Orta ve uzun vadeli tüm kalkınma programlarımızı, planlarımızı, uygulamalarımızı yeşil kalkınma devriminin gerektirdiği yapısal dönüşümün rehberliğinde hazırlayacak ve yürüteceğiz... Bu tercih bizim için bir lüks, bir kayıp, bir taviz değil tam tersine bugünden geleceğe hazırlanmanın yol haritası olacaktır. Madem iklim değişikliği bir gerçektir ve insanlığın geleceğini tehdit etmektedir, elbette Türkiye böyle hayati bir meselede öncü rol üstlenecektir." ifadeleri ile bu yeni dönüşümün adını Yeşil Kalkınma Devrimi olarak tanımlamıştır.

Yeşil Kalkınma, sadece ülkemiz için değil tüm dünya için yeni bir süreci ifade etmektedir. Yeşil Kalkınma Devrimi ile birlikte 2053 Net Sıfır Emisyon hedefi doğrultusunda ülkemizde toplumsal, mekânsal, teknolojik ve ekonomik her alanda "yaklaşımların ve önceliklerin yeniden şekilleneceği" bir dönem başlayacaktır ve bu yeni dönem yeni fırsatlara da kapı aralayacaktır. Önümüzdeki dönemin rekabetçilik anlayışı ya da ülkelerin girdiği yeni yarış; yeşil teknolojilerin ve uygulamaların öncüsü olmak, yenilenebilir enerjiyi en fazla kullanmak, en az ekolojik tahribatla iktisadi olarak en fazla kalkınabilmek üzerinedir. Türkiye, ulusal menfaatleri doğrultusunda, dünyanın evrildiği bu yeni dönemin, "Yeşil Kalkınma Devrimi" hamlesiyle öncüsü olmayı ve ekonomik olarak güçlenmeyi hedeflemektedir. Ülkemiz, yüksek adaptasyona sahip olduğu Ar-Ge potansiyeli sayesinde, orta ve uzun vadede düşük karbonlu, çevreyi en az kirleten, kaynakları etkin ve verimli kullanan, yenilikçiliği ve sürdürülebilirliği esas alan ürünleri üretme ve bu ürünlerle uluslararası ekonomik alana dâhil olma gücüne ve iradesine sahiptir.

Binlerce yıllık tarihi ve eşsiz doğası ile
Medeniyetler Beşiği Türkiye

“Geleceğe dair...”

Türkiye olarak sadece kıtaların ve kültürlerin değil aynı zamanda iklimlerin de kavşak noktasındayız. Akdeniz Havzasında yer alan ülkemiz, iklim değişikliğinin getireceği olumsuzluklardan etkilenme potansiyeli yüksek bir ülke konumundadır. Çevresel, toplumsal, demografik ve ekonomik açıdan içinde bulunduğumuz yüzyılda koşulları şekillendirecek olan iklim değişikliği konusu, bugün yeterince tedbir alınmaması durumunda önümüzdeki yüzyılların da gündemi olmaya devam edecektir.

İklimin korunması amacıyla 1992 yılında başlatılan müzakereler Birleşmiş Milletler himayesinde günümüzde de devam etmektedir. Küresel ısınmanın bu yüzyılın sonunda 2° C'nin altında tutulması hedefiyle Paris Anlaşması kapsamında verilen azaltım taahhütleri geldiğimiz noktada yeterli görülmemekle birlikte “karbon nötr” politik yaklaşımını dünyanın gündemine taşımıştır. Avrupa Birliği'nin deklare ettiği Yeşil Mutabakat, ABD'de yapılan seçimler sonrası Paris Anlaşması'na tekrar dönme beyanı ve 2050'de karbon nötr olma hedefine; Çin de 2060 yılında karbon nötr olma taahhüdüyle katılmıştır. Bunların yanı sıra Avustralya, İsveç, Norveç, Kanada, Şili ve Güney Afrika gibi birçok ülke tarafından verilen sıfır karbon hedefleri, karbonsuzlaşmanın bu yüzyılın küresel hedeflerinden biri olduğunu açıkça göstermektedir.

Türkiye, tam da böyle bir küresel ortamda, bir dizi kararı peş peşe alarak iklim değişikliği ile mücadelesini yeni bir platforma taşımıştır. Paris Anlaşması'nın onaylanmasının ardından iklim hedefini “2053 Net Sıfır Emisyon” olarak belirlemiş; bu hedef doğrultusunda toplumsal, mekânsal, teknolojik ve ekonomik her alanda köklü bir dönüşümü içeren “Yeşil Kalkınma Devrimi” kararını deklare etmiştir. Salgın sonrasında hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını, siyasi, ekonomik, sosyal sistemin yeniden inşa edileceği bir döneme girileceğini her platformda vurgulayan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ‘Yeşil Kalkınma’ vurgusu, sahip olduğu vizyonun ve önümüzdeki sürece dair öngörüsünün bir sonucudur.

Ülkemiz, Paris Anlaşması'nı onaylamadan önce de iklim değişikliği ile mücadele konusunda “sessiz devrim” niteliğinde birçok çalışmayı hayata geçirmiştir. AK Parti iktidarları dönemindeki son 20 yılda iklim değişikliği ile mücadelede azaltım ve uyum stratejileri, ilgili tüm alanlarda geçmişle kıyaslanamayacak seviyede güçlendirilmiştir. Yenilenebilir enerji kapasitesinin ve yeşil alan varlığının artırılması, temiz ve sürdürülebilir üretim mekanizmalarının geliştirilmesi, su kaynaklarının bütüncül yönetilmesi, tarımsal kuraklıkla mücadele edilmesi, biyolojik çeşitliliğin korunması, çevre dostu ve alternatif ulaşım yöntemlerinin yaygınlaştırılması, atık yönetiminin “Sıfır Atık” bilinciyle sağlanması, toplumsal farkındalığın artırılması yönündeki güçlü proje ve uygulamalar hayata geçirilmeye devam etmektedir.

Önümüzdeki dönemde enerji, endüstri, ulaşım, tarım, arazi kullanımı ve ormancılık, atık ve bina sektörlerinde belirlediğimiz hedeflerin yanı sıra kurumlarımızın sera gazı emisyonlarının azaltımına ve iklim değişikliğine uyum sağlamasına yönelik 2050 Ulusal İklim Değişikliği Stratejisi

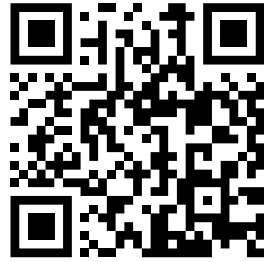
ve Eylem Planı'nı uygulamaya konulacak; iklim dostu yatırımların desteklendiği, temiz üretim yapan tesisleri teşvik edecek bir Emisyon Ticaret Sistemi hayata geçirilecektir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'mız tarafından hazırlanacak Bölgesel İklim Değişikliği Eylem Planlarıyla, 7 coğrafi bölgemizin iklim değişikliğine uyumlu hale getirilmesine, ülkemizin her yerinde; enerji verimli, iklime duyarlı yeni yerleşim alanları kurulmasına yönelik çalışmalara hız kazandırılacaktır. İklim değişikliği konusunda üretilen çalışmaların ve verilerin erişime açık olduğu Ulusal İklim Değişikliği Platformu ile bilimsel araştırmaların yapılacağı, politikaların belirleneceği ve takip edileceği Ulusal İklim Değişikliği Araştırma Merkezi kurulacaktır. Avrupa Birliği Yeşil Mutabakat Eylem Planı'yla; yatırımdan üretime, ihracattan istihdama kadar geniş bir yelpazede kapsamlı değişikliklere gideceğimiz bu yeni dönem; ülkemizin 2053'e uzanan bir perspektifte orta ve uzun vadeli hedefi haline getirilecektir. Öte yandan ilgili tüm tarafların katkılarıyla üzerinde çalışılan İklim Kanunu hazırlıkları devam etmekte ve yakın zamanda Türkiye Büyük Millet Meclis'inin gündemine gelmesi planlanmaktadır. Ülkemiz, Yeşil Kalkınma Devrimi'yle ekonomik olarak büyümeye ve gelişmeye devam ederken; aynı zamanda bu yeni kulvarda dünyaya da öncülük edecektir.

Türkiye olarak tarihi mesuliyetimiz yok denecek kadar az olmasına rağmen dünyanın karşı karşıya kaldığı iklim kriziyle mücadelede, bugüne kadar olduğu gibi gelecekte de aktif rol alacağız.

Türkiye olarak tarihi mesuliyetimiz yok denecek kadar az olmasına rağmen dünyanın karşı karşıya kaldığı iklim kriziyle mücadelede bugüne kadar olduğu gibi gelecekte de aktif rol alacağız.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELEDE
TÜRKİYE
MODELİ
VİZYON BELGESİ

MAYIS 2022

— AK Parti Çevre, Şehir ve Kültür Başkanlığı —